

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

IX. évfolyam

2008/
Június

A Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

HAKI napok: fórum az együttműködéshez

Aki számba veszi a Halászsati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI) elmúlt évtizedekben végzett munkásságát, jól láthatja, milyen változások történtek. E változások jelei a Halászsati Tudományos Tanácskozás témaköreiben is megmutathatók, hiszen az ideji, 32. tanácskozáson tárgyalt problémák alapjaiban különböztek a három évtizeddel ezelőttiektől. Dr. Váradi László főigazgató nem titkolja, hogy az üzleti világ segítsége nélkül ma már a kutatóintézet sem létezne. A kutatási témák nem öncélúak, hiszen szinte mindegyik a gyakorlati tevékenységhez kötődik.

• Főigazgató úr, mondhatni menetrend szerint, május közepén – 14–15-én – rendezik meg tudományos konferenciájukat, amely a magyar halászság kitüntetett eseménye. Az ideji tanácskozáson is több mint kétszázan vettek részt, de a nagy érdeklődés ellenére mégis azt kérdezem, hogy nem „fáradt-e el” a rendezvény? Ugyanis hallhattam a résztvevők szájából pozitív és negatív véleményt egyaránt.

– Harminckettedik éve rendezük meg a Halászsati Tudományos Napokat, vagyis a HAKI napokat, amelyekben egyrészt a különböző kutató műhelyek munkájáról számolunk be, másrészt pedig egy remek fórum a szakemberek – az ágazat különböző képviselőinek, a termelőknek, a kereskedőknek, a feldolgozóknak, a szolgáltatóknak, a kutatóknak – a találkozásához. Úgy gondolom, hogy egy ilyen rendezvény nem fáradhat el, hiszen ha valaki érdeklődik az új iránt, ha valaki innovatív, és szeretné hallani, hogy milyen új eredmények születtek, s ha szeretne találkozni a kollégákkal az ország minden tájáról, akkor érdeke, hogy itt legyen. Mi a párbeszédhez a feltételeket teremtjük meg, úgy gondolom, megfelelő színvonalon. A nagy érdeklődés, a magas létszám – minden eddigi rekordot megdöntött az ideji részvétel, hiszen 230–240 vendéget regisztráltunk – igazolja, hogy az érdeklődés nem lankad. Remélem, az elégedettség is megfelelő, s erről a program is gondoskodik. Természetesen egy kicsit magunknak, kutatóknak is szervezzük a kétnapos eseményt, de alapvetően a szakma egészének szánjuk.

Dr. Váradi László főigazgató

Azt tapasztaljuk, hogy mindenki igyekszik hozzátenni valamit a tanácskozás megrendezéséhez, elég, ha csak az előadások témaköreit megnézzük. A siker így magukon az ágazat szereplőin múlik.

• Azért provokáltam mindjárt az interjú elején, mert azt a véleményt igyekeztem megfogalmazni, amit az egyik jeles képviselőtől hallottam. Nevezetesen hogy olyan előadások is elhangzanak, amelyek még nem egészen kiforrottak. A húsz évvel ezelőtti konferenciákon azért nem fordulhatott elő ilyen, mert egyfajta szűrő működött az előadások kiválasztását illetően.

– Most is van szűrő, de természetesen a kiválasztáskor nagymértékben közbeszól a szubjektivitás is. Ha valaki azt gondolja egy előadásról, hogy az nem kiforrott és ezért került a programba, lehet, hogy bizonyos

Tartalom:

Küldöttgyűlés: elfogadták a mérleget	3
Gondolatok három témakörrel	4
Két kísérlet egy kézben	5
Horgászversennyel a drogozás megelőzésére	6
A „primőr” csuka	6
Akasztói horgászderby	7
A kormoránról tárgyaltak	8

szempontból igaza van. De éppen azért tesszünk be olyan előadásokat, amelyek még nem kiforrott eredményről számolnak be, mert a munka olyan eredménnyel kecsegtet, ami talán egy évet sem várhat, hogy majd a következő HAKI napon mutassuk be. Úgy gondoljuk, hogy minden befejezetlensége ellenére olyan információkat szolgáltat, amiket mielőbb a szakma tudomására kell hozni. A szerkesztő-rendező bizottság kockázata, hogy e tekintetben jól dönt-e vagy nem, de a kockázat – köznapi nyelven szólva – benne van a pakliban. Összességében azonban a fórumnak van olyan szerepe is, hogy a kezdő, fiatal kutatóknak biztosítani kell a lehetőséget, sőt olyan vállalkozóknak is, akik „hivataltól” nem előadók, s nem mozognak otthonosan a pulpituson.

• Kétségtelen, hogy jelzés értéke van annak, hogy milyen témakörökkel foglalkoznak a kutatók. Azt hiszem, ma már nem kell külön hangsúlyozni, hogy a kutatási tevékenységnek a gazdálkodást kell segítenie, hiszen még szorosabban egybefonódott az elmúlt időszakban a két terület között.

– A HAKI napok egyik fontos szerepe az ágazatban dolgozó vállalkozók és az ágazati problémák kutatásával foglalkozók közötti kapcsolat erősítése. Ez egész Európában kiemelt feladat, s nem véletlen, hogy az unió különböző programokkal segíti a kutatás és a gyakorlat közötti kapcsolat erősítését. Valljuk meg őszintén, ez a kapcsolat nem volt valami erős az elmúlt évtizedekben, s amikor Japánnal és az Egye-

(Folytatás a 2. oldalon)

HAKI napok: fórum az együttműködéshez

(Folytatás az 1. oldalról)

sült Államokkal hasonlítja össze magát az EU, akkor mindig megállapítja, hogy az öreg kontinensen nagyon is eredményes kutatás folyik, világraszóló sikerek születnek, de a gazdálkodás eredményességében ez nem jelenik meg. Azért, mert nincs megfelelő transzfer a gyakorlat és a kutatás között, illetve nem együtt dolgoznak annak érdekében, hogy közös eredményeket érjenek el. Japánban és az Egyesült Államokban nagyon szoros a kutatás és a vállalkozások közötti kapcsolat a mezőgazdaságban is. A mezőgazdaság – beleértve a halászatot is – a többi ágazatnál nehezebb terület, mert sok kisvállalkozás működik benne, nagyobb szervezetséget igényel, de éppen emiatt támogatja az EU azokat a kezdeményezéseket, amelyek arra irányulnak, hogy a gyakorlat és a tudomány egymáshoz közelebb kerüljön. Az EU által finanszírozott egyes projektek – lásd a CONSENSUS vagy a PROFET projekteket – gyakorlati problémákat foglalmaztak meg, s ezek a projektek nagyon hasznosak voltak. Egy korábbiaknál is szervezettebb formája az együttműködésnek a nemrégiben előkészített és június 10-én megalakuló Európai Akvakultúra és Innovációs Platform. Ennek az a célja, hogy a kutatók és a gazdálkodók együttműködésével – hangsúlyozom, hogy a vállalkozók vezető szerepével – olyan kutatási programokat határozzanak meg európai szinten, amelyeket később az EU finanszírozhat. Vagyis nem az EU találja ki a pályázatok témaköreit, hanem a szakértők javaslatai jelennek meg. A platform esetében maga az akvakultúra ipar határozza meg a kutatási stratégiát és programokat, amiknek a megvalósításához az EU pénzügyi támogatást biztosít. Feltehetően így a gazdálkodásban európai szinten is megjelennek a kutatás eredményei.

• **Mit tudnak hozzáadni a jövőépítéshez a HAKI napokon megjelenő témakörök uniós szinten?**

– A HAKI napok egy fórum, ahol a már említett célokat kívánjuk elérni. Ha platformról beszélünk, akkor az csak úgy lehet sikeres, ha van előzménye, ismerik egymást a szereplők, tudják, ki az innovatív, akivel együtt lehet működni, ki az a kutató, aki újat tud mondani. Ez így áll össze, vagyis a HAKI napok e platform létesítését készíti elő.

• **Ha jól tudom, Magyarországon is létrejött egy platform, a SZIE Halgazdálkodási Tanszékének a kezdeményezésére.**

– Igen, s hozzáteszem, hogy Európában másodikként jött létre egy nemzeti akvakultúra fejlesztési platform, ezen kívül Spanyolországban van még hasonló tömörülés. Azon dolgozunk, hogy a magyar platform az európai platformhoz kapcsolódjon.

• **Ez nem lesz nehéz, mert az európai platformban Magyarország képviselője is megoldott az Ön személyében...**

– Az európai akvakultúra középpontjában nem véletlenül, a tengeri halnevelés – részben a lazac, részben a tengeri sügér, keszeg termelése – áll. Édesvizekben elsősorban a pisztrángnevelés a fő kérdés, s nagyon sokak számára ez jelenti az akvakultúrát. Az unió bővítését követően azért változott ez az arculat, mert több százezer hektár tógazdasággal bővült az európai akvakultúra. A tógazdálkodást a szakembereken kívül alig ismerik Nyugat-Európában. Most, amikor folyamatban van az európai akvakultúra stratégia megújítása, lehetőségünk volt arra, hogy az európai halászati stratégiáról a Brüsszelben rendezett fórumon nagy plénum előtt exponáljuk magunkat, hogy bemutassuk azt, mi is ez a tógazdálkodás. Nagy volt az érdeklődés az előadás iránt, s azóta a brüsszeli szakemberek közül nagyon sokan hivatkoznak erre. A kelet-európai jelenlét egy európai platformban szerintem alapvetően fontos, kihagyhatatlan belőle, s mégis majdnem kimaradtunk. Elsősorban a norvégok túlsúlya miatt, de a szakpolitikai lobbinak, a szakmai józanságnak köszönhető, hogy a platform hét tematikus területének egyikében az egyik vezető szerepet magyar szakember tölti be a személyemen keresztül. Ez a terület a haltermelési rendszerek és technológiák témakörét öleli fel. Természetesen itt is egy norvég az egyik vezető, míg a második szakértő, a kutatás képviselője én vagyok. Megpróbálom az egész kelet-európai tógazdálkodást képviselni, s igyekszem megjeleníteni az érdekeinket.

• **Akkor most jó esély van arra, hogy a magyar halászságot érintő kérdések is megjelenjenek a platform projektjeiben.**

– Természetesen, hiszen ezen dolgozunk. Azért jó, hogy van a magyar platform, mert erre az európai szervezet is felfigyelt, s nagy örömmel fogadták a munkáját. Így ugyanis nem egy-egy szakember véleménye jelenik meg a kutatási témakörök

Az idei HAKI napokon egy nemzetközi toktenyészési szimpózium is helyet kapott, ami tulajdonképpen egy határon átnyúló projekt egyik rendezvénye. Ez egy szerb-román-magyar projekt, amit az unió finanszíroz, s fő célja a kecsge állományok védelme és fejlesztése. Orosz, román, lengyel, szerb, német, máltai szakemberek mondták el a témakörrel kapcsolatos álláspontjukat, mutatták be kutatási eredményeiket. A tanácskozáson jelen volt a Tokvédelmi Világszövetség egyik vezető munkatársa, Dr. Christian Balnath is.

meghatározásában, hanem egy nemzeti vélemény. S azon is dolgozunk, hogy Kelet-Európa egésze jóval szervezettebben jelenjen meg. Erre nagy szükség van, mert a mi régióinkban még nem olyan kiforrott az intézményrendszer, mint Nyugat-Európában. A keleti végeken nincsenek még olyan termelői szövetségek, mint a fejlettebb országokban. Megjegyzem, hogy az európai platform egyik motorja az Európai Haltermelői Szövetsége (FEAP). Ilyen a kelet-európai régióban nincs, bár mi, magyarok tagjai vagyunk a szövetségnek, tehát ilyen értelemben ott vagyunk, de valójában a nagy norvég, görög, francia, spanyol cégek a meghatározók a szövetségi munkában.

• **A kelet-európai szervezetség javításáért a HAKI sokat tesz: létrehozta a kelet-európai kutatóintézetek hálózatát, amely az első lépése az egység kialakításának.**

– Amikor létrehoztuk a Kelet-európai Akvakultúra Központ Hálózatát, akkor bennünket az a gondolat vezérelt, hogy együtt kell működnünk, mert láttuk, hogy leszakadunk. Nem tudjuk azokat az európai folyamatokat felismerni sem, nemhogy bekapcsolódni, amelyek meghatározóak lehetnek az akvakultúra fejlesztési politikai kialakításában, a támogatási rendszerek előkészítésében, a projektek végrehajtásában. A veszély még ma is fennáll annak ellenére, hogy a hálózat (angol rövidítése NACEE) létrejött, s a távolságot, mondjuk úgy, szakadékot, csökkentette. Információink vannak egymásról, brüsszeli szakértőket hívunk meg a hálózati rendezvényekre, mivel látják a nem EU-tag kollégák is, hogy nem szabad kimaradni. Azzal, hogy nem uniós tag kutatóintézetek is részesei az uniós pályázatoknak, beindult valami. S az európai platform létrejöttével a hálózat kapcsolatteremtő szerepe is megnő. A HAKI napokon például tárgyaltam az orosz akvakultúra egyik meghatározó szakemberével, és pontosan ezekről a témáról volt szó. A NACEE következő igazgatótanácsai ülésére – Ukrajnában, Lvovban rendezik – minden tagországból (ez 15 országot jelent) meghívunk egy-két innovatív vállalkozót, s ezzel megteremtjük a kelet-európai akvakultúra platform alapjait. Nem akarjuk újra felfedezni az ügyet, így az EU platformrendszerét adaptáljuk, s megindulhatnak a szakmai konzultációk az egyes kutatási témáknak a meghatározására, beazonosítására, elfogadására. Így nagyobb erővel tudunk fellépni, már csak azért is, mert nem a nulláról kell kezdenünk. A FAO segítségével a NACEE elkészítette azt a tanulmányt, amely az akvakultúra helyzetét, lehetőségeit foglalja össze a közép- és kelet-európai régióra vonatkoztatva. Erre már lehet építkezni, s azt gondolom, hogy jó úton járunk.

Hajtun György

Küldöttgyűlés: elfogadták a mérleget

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa május 30-án tartotta küldöttgyűlését, amelyen elfogadták a szövetség elmúlt évi gazdálkodásáról szóló mérlegét, egyben elfogadták a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló jelentését. A küldötttertekezlet előtt az ügyvezetés is összeült, s a mérlegbeszámoló megtárgyalásán kívül döntöttek új tag felvételéről, a szövetség anyagi helyzetének átvilágításáról, s nem utolsósorban arról, hogy a Dinnyési Tógazdaság gazdálkodási tevékenységét meg kell újítani.

A küldöttgyűlés napirend előtt meghallgatta Nagy Dénest, a Magyar Madártani és természetvédelmi Egyesület munkatársát, aki a „Biológiai sokféleség – üzleti alapon” című programról beszélt. A program keretében az idén a halgazdálkodás és a vizes élőhelyek kapnak prioritást, így azon mintegy másfélszáz tógazdaság érintett az ügyben, amelyeknél Natura 2000 terület is található. A projekt kísérleti, s az uniós tagországok közül Bulgáriában, Lengyelországban és Magyarországon próbálják kidolgozni a biodiverzitás üzleti alapjait, ugyanis Brüsszelben megfogalmazódott, hogy a piac is működhet a természet védelmével összhangban. A közjó érdekében, megfelelő keretbe foglalva, jó eszközt kínálhat a veszélyeztetett erőforrások fenntartására, egyben a megélhetést is biztosítva. A biológiai sokféleség megőrzése óriási kihívást jelent, ezért elképzelhetetlen a banki és üzleti szféra közreműködése nélkül.

Nagy Dénes kifejtette, hogy az egyesület létrehozta a Biodiverzitás Üzleti Tanácsadó Irodák hálózatát, amely segíti a piaci körülmények kialakítását. Az irodák a kis- és középvállalkozókat támogatják azáltal, hogy a tanácsadáson, az üzleti tervek kidolgozásán túl összegyűjtik és nyomon követik a bankok által támogatható, a biodiverzitás megőrzése szempontjából előremutató befektetési lehetőségeket. Az egyesület több bankkal is tárgyal a pénzügyi csomagok kidolgozása érdekében. Sztanó János, a Szegedfish Kft. ügyvezető igazgatója is felajánlotta segítségét a program kidolgozásához, így év végéig akár több tucat tógazdaság is kapcsolódhat a projekthez.

A legutóbbi küldöttgyűlés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről szóló napirendi pont keretében Lévai Ferenc társelnök számolt be a brüsszeli ACFA munkacsoport üléséről (cikkünk a 8. oldalon olvasható). Ehhez kapcsolódóan Tölg László, a szövetség munkatársa a FEAP közgyűlésen elhangzottokról adott számot. Dr. Orosz Sándor, a szövetség ügyvezető elnöke a minőségi pontytenyésztési programban való részvétel csekély összegű támogatásáról adott tájékoztatást. A Magyar Közlöny 74. számában kihirdetett

64/2008. (V. 14.) FVM rendelet 2008. május 27-ével lépett hatályba. A rendelet 5. § (1) bekezdésében meghatározott, a „tárgyév június 1-je és 30-a közé eső benyújtási időszak” betartása elengedhetetlen, mivel az eljárási törvény 38. §-ának (6) bekezdése alapján a benyújtási határidő elmulasztása jogvesztő hatályú, a méltányosság gyakorlását pedig az eljárási törvény 12. §-ának (2) bekezdése egyértelműen, kivételek megengedése nélkül kizárja. Az ügyvezető elnök felhívta a tagság figyelmét a június 30-ai határidő betartására. Azok a kérelmezők, akik még nem rendelkeznek MVH regisztrációs számmal, azok a nyilvántartásba-vételt ne postai úton, hanem lehetőleg személyesen rendezzék a gyorsabb ügyintézés érdekében.

Az ügyvezető elnök a FÖVÉT legutóbbi üléséről szólva elmondta, hogy ötpárti egyeztetés zajlott a termőföldről szóló törvény módosításáról. Az egyeztetés nem járt sikerrel, de néhány kérdés így is napirendre került. Például a birtokméret 300 hektárról 600 hektárra történő felemelése, a haszonbérleti idő minimális meghatározása, s nem utolsósorban a termőföld és a halastó viszonyának rendezése. Az akg-támogatások kifizetéséről elhangzott, hogy 15–20 halászati vállalkozás még nem kapta meg a pénzt.

Együtt tárgyalta a küldöttgyűlés azt a három napirendi pontot, amelyek a szövetség 2007. évi gazdálkodását mutatták be. Csizmadiáné Hegedűs Ilona könyvvizsgáló a 2007. évi mérleg felülvizsgálatáról elmondta, hogy az egyszerűsített éves beszámoló a törvénynek megfelelően készült, s elfogadásra javasolta. Kiss Ferenc, a Felügyelő Bizottság elnöke a jelentésben kritikai hangvétellel fogalmazott. A szövetség 2007. évi gazdasági tevékenységére a szinten tartás volt a jellemző, ami mellé az is társult, hogy a szövetség veszteséggel zárta az évet. Ennek következtében mind a szövetség, mind a tógazdasági vállalkozói tevékenység nehezen működtethető, mivel a bővülés és a bővített termelés feltételei nem adóttak. Nehezen érthető, hogy jelentős a tagdíjhátralék, s hogy a csaknem 10 millió forintot hátralékot miért nem hajtja be az ügyvezetés? A bizottság

nyomatékosan felhívta az ügyvezetés figyelmét a pénzügyi fegyelem erősítésére. A tavalyi küldöttgyűlés által javasolt szövetségi és vállalkozói tevékenység tiszta elszámolását rendezte az ügyvezetés, s a könyvelési munka megnyugtató. A bizottság javasolta az ügyvezetésnek, hogy dolgozzon ki koncepciót a likviditási hiány rendezésére, s az anyagi jellegű ráfordítások volumenének csökkentésére.

A szövetség kezelésében működő Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság ugyan csaknem 4 millió forint nyereséggel zárta az évet, de ennél magasabb volt a támogatások összege, ami jelzi, hogy támogatás nélkül veszteséges a tevékenység. Külön gondként említette az elnök, hogy a tenyésztői munka rendszerében jelentős zavar keletkezett. Tenyésztés nélkül nincs minőségi termelés. Nem csak beszélni kell arról, hogy kiváló magyar halat termelünk, de úgy is kell dolgozni, gazdálkodni nap nap után. Az elnök végezetül elfogadásra ajánlotta a mérleget, amelyet a küldöttgyűlés egyhangú szavazással meg is tett.

H. Gy.

Búcsú Becsey Attilától

Nemrégiben, egész pontosan 1999. augusztusában még a nyugdíjba vonulása alkalmából emlékezett meg Sztanó János Becsey Attiláról, a Szegedfish Kft. sorrendben negyedik halászati vezetőjéről. Most azonban tragikus haláláról kell beszámolnunk. A 68 éves korában, 2008. június 1-jén elhunyt halászati szakembert egész életútja a fehérítő gazdasághoz kötötte. Egyetemi ösztöndíjasként, 1961-ben került a Szegedi Halgazdasághoz, ahol 38 éven át – kezdetben szenvedte, majd élvezte a haltenyésztést – végezte munkáját. A szép hal, a jó haltermelés, a tempós, összehangolt csapatmunka számára ezerszer többet ért, mint a szakmai filozofálás, nem is említve a terjedős okfejtéseket. „Golyóálló” egyéniség volt, akiről lepattant a civilizáció megannyi káros hatása. Értékrendjében első helyen a teljesítmény állt, csak a tettek alapján minősített, ítelt meg bárkit is. Vasereje azonban nem tudott ellenállni az orvosi kezeléseknél.

Attila, nyugodj békében!

Gondolatok három témakörről

Ha egy tógazdával beszélget az ember, akkor három témakör biztosan szóba kerül, lévén, hogy mindig aktuálisak. Az egyik a kormorán okozta károk kompenzálása, a másik a hallopás kérdése, a harmadik pedig a piac alakulása, az összefogás hiánya. Lévai Ferenc, az Aranyponty Rt. elnök-vezérigazgatója, egyben a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa tógazdasági társelnöke a piac alakulását, a halár alacsony szintjét elsősorban az összefogás hiányában látja, s már évek óta mondja, hogy a halas cégek hozzanak létre egy beszerzési és értékesítési szövetséget.

A kormorán jelentős károkat okozott már az idén is a halastavakban, kezdte mondanóját a társelnök. A mediterráná váló időjárás sajnos kedvez annak, hogy az északi hideg szelek által ide beszorított kormorántömegek garázdálkodjanak, és komoly pusztítást végezzenek a halállományban. Az egy- és kétgyaras pontyok idén tapasztalható hiánya a jó része a kormorántámadásoknak tudható be. Változást talán az hozhat, hogy az ACFA május 21-ei kongresszusán napirendre tűzték a témát. (A kongresszuson Lévai Ferenc és Halasi Kovács Béla vettek részt, s az erről szóló tudósításunkat lapunk 8. oldalán olvashatják.)

A másik fájó kérdés a magyar halászatban a hallopás kérdése. Ennek sem a törvényi, sem a rendőrség általi kezelése nem megfelelő és nem megoldott, hangsúlyozta a társelnök. Sajnálatos, hogy az általános vagyonvédelmi problémák körébe tartozóként kezelik a hatóságok és a törvény is a hallopást. A magántulajdon nemhogy nem szentség, hanem mindenki által rabolható préda. Gyakorlatilag csak a hozzáférés dönti el, hogy valakit éppen meglopnak-e, avagy nem? A törvényi segítség, a törvényi háttér, a visszatartó erő totálisan eltűnt a rendszerekből. Senki nem hatódik meg, ha intézkedik a rendőr, és senkit nem vág a földhöz a tízezer forintos bírság akkor, amikor milliós értékeket lehet eltulajdonítani minden különösebb következmény nélkül.

A szövetség is sokszor kérte már – s most is dolgoznak rajta –, hogy hozzon létre a hatóság egy halkommandót, amely a természetes vizeken és tógazdaságokban is képes a hatékony vagyonvédelemre. S jó lenne, ha a törvényi szabályozás is abba az irányba változna, hogy a lopásokhoz használt összes segédeszközt elkobozná a hatóság. S ebbe beleértendő akár a tízmilliós terepjáró is. Amíg azonban nem jutunk el ideig, és a rapszics visszakapja még a hálóját is, addig nincs elegendő visszatartó erő. A társelnök szerint ugyanis ez nem megélhetési bűnözés, hanem bűnözésből való megélés, ami óriási különbség. Sajnálatos, hogy idáig juttunk, s remélhető, hogy az igazságügyi tárca végre lép ebben a kérdésben, s az igazságszolgáltatás szervezete, rendszere – gondoljunk a bírósági gyakorlatra – eljut

odáig, hogy aki lopott, azt az elkövetés eszközeitől is meg kell szabadítani. Az elkobzott eszközöket értékesítsék a köz javára, legyen jótékonyági árverés vagy bármi más.

A harmadik témakör, a piaci árak alakulása, a halászság örök rákfeneje. A magyar halászság sikeresen váltott rendszert, s ma is elmondható, hogy amíg az állattenyésztés

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Lévai Ferenc társelnök

mennyiségi mutatói még az ötven százalékát sem érik el a '80-as évekének, addig a halászat – kisebb-nagyobb zökkenőkkel – mai napig is tartja a termelési színvonalat. Sőt, az is mondható, hogy kiváló minőségi váltások is történtek, hiszen előkerültek olyan halfajok és technológiák, amelyekről álmodni sem mertünk húsz évvel ezelőtt. Gondoljunk csak az afrikai harcra térhódítására, az intenzív technológia elterjedésére, a kutatás-fejlesztés eredményeire, s nem utolsósorban a horgászturizmusra, amit a tógazdák fejlesztettek magas szintre.

Van mire büszkének lenni. De amire nem lehetünk büszkéek az – s a jelenség előtt a társelnök is értetlenül áll –, hogy képtelen a magyar halászság a minimális összefogásra. Ha négyszemközt beszélgetünk, minden kolléga elmondja, hogy mennyire össze kellene fognunk a piaci stratégiák kérdésében, a multikkal szembeni magatartás kialakításában, az árak kérdésében. De össze kellene fogni a minőség fenntartásában, fejlesztésében, a közös promóciós programokban. Amikor a piaci szereplővel találkozunk szembe, akkor valami egészen más érzés – szerezzük meg a pia-

cot a másikkal szemben – fog el bennünket. Mindenki tudja, aki ebben a szakmában dolgozik, hogy másfél évtizeddel ezelőtt pont akkora halas piaca volt Magyarországnak, mint ma. Egy deka hallal sem termelünk többet, mint akkor, de többet fogyasztunk, tehát mindenkinek megvan a biztos piaca. Évtizedek óta nem maradt hal a tógazdáknál – persze időnként adódtak kisebb-nagyobb túltermelések, de – mindig akadt kiskapu a túltermelés levezetéséhez, mint például most a román és a horvát piac. Semmi nem indokolja azt, hogy a saját pénztárcánknak sem megfelelő árral jelenjünk meg a halpiacon.

Minden ár precedens értékű, hangsúlyozta a társelnök, aki meglepve olvasta a legutóbbi Halászati Lapokban a Szegedfish Kft. ügyvezetőjének nyilatkozatát. Sztanó János arról beszélt, hogyan kell a piacot megtartanunk, hogyan kellene összefognunk, a költségnövekedést érvényesítenünk, miközben olyan körlevelet adott ki tavasszal egy speciális célpiacnak, a horgászoknak, amiben az akkor beállt árnál száz forinttal alacsonyabb áron kínálta a halát. A piaci szereplőket egy dolog mozgatja, s ez az ár. Ha ez a célzottan piacszerző ár 30 forinttal olcsóbb, akkor is tarolhatott volna a Szegedfish Kft. A társelnököt valójában az zavarja, hogy az ajánlatra az összes többi partner és vevő ereiben megállt az ütő, lehalkult a halpiac, és három hétig csend volt, amíg el nem fogyott a Szegedfish Kft. hala.

– Akkor miért is írunk cikkeket az összefogásról, s arról, hogy az árainkban érvényesíteni kell a költségeinket? – tette fel a kérdést a társelnök. – Rajtunk, halászokon kívül ugyanis senki nem támadja az árainkat. Sikerült leharcolni magunkat a cseh árszint alá, Európa legolcsóbb pontyát a magyar piacon lehet kapni, s ez csak saját magunknak köszönhető. Nincsenek ellenségeink, de vagyunk mi, akik eléggé veszélyesek vagyunk önmagunkra.

Az a tűz ember, aki – egy kis túlzással mondva – eldönthetné a magyarországi haltermelés sorsát, a halárak helyzetét, stabilizációját, nem képes egy asztalhoz ülni, állítja a társelnök. – Leülünk ugyan egy asztalhoz, de elbeszélünk egymás mellett, mert a saját „szemétdombunkon” való kárpigálás mindig fontosabb volt, mint a közösségi piacépítés. Pedig semmilyen más példa nincs előttünk, ami a sikert illeti hosszabb távon, mint az összefogás példája. Ennél jobbat még nem találtak ki, ezzel szemben mi szétverjük a saját piacunkat.

A társelnök szívesen olvasna arról, kollégái hogyan képzelik el a magyar halászat elkövetkezendő 5–10 évét, az értékesítési stratégiát? Mindenki tud már tervelni, de a hatékony, minőségi termelés alapvető meghatározója a kiegyensúlyozott, kiszámítható,

folyamatosan ellátott, minőségi áruval terített piac. Ehhez mindenünk adott, csak az nincs meg, hogy az a 15–20–30 tógazda egymás szemébe nézve, egymás tenyerébe csapva felnőttként kezelje a másikat, s egyetlen apróság miatt kirohanjon a közösből. Két évet kell – ha kell, fogcsikorgatva – kibírni ahhoz, hogy egy alsó árszintet stabilizáljunk.

A társelnök szerint ismét fel kellene állítani egy olyan kereskedőházat, mint amit korábban az ÁGKER 122 állami gazdaság-

ból álló hálózata működtetett. Már akkor tudták, hogy a kicsi nem sokra megy a piacon, koncentrálni kellett az erőket ahhoz, hogy eredményeket érjenek el. Szükség volna egy Magyar Halászati Kereskedő Házra, ahol néhány profi kereskedő dolgozna, s aki tagja volna ennek a szervezetnek – nevezzük BÉSZ-nek –, az tisztában lenne az előnyökkel és a hátrányokkal, vagyis azzal a mozgástérrel, amit egy ilyen szervezet biztosítani tud. Egy kézben kellene koncentrálni a kereskedelmet, mert így a szakma súlya is

egy nagyságrenddel megnőne, miként a nála maradó nyereséghányad is.

Ami szomorú, hogy ezeket a mondatokat már nem először mondjuk el, csak képtelenek vagyunk arra, hogy ezeket a gondolatokat meg is valósítsuk. Pedig csak a józan paraszti észre kellene hallgatni. Legyünk egy kicsit alázatosak egymás iránt, s ne csak az énbén, hanem a „mi”-ben is gondolkodjunk, mert csak ez tud győzni a mai globalizációs világban – mondta végezetül a társelnök.

H. Gy.

Két kísérlet egy kézben

Mindig öröm egy olyan fiatal kutatóval beszélgetni, akiről messziről érződik a szakma iránti elkötelezettség. Hegyi Árpád, a Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszékének a mérnöke ilyen szakember. A 31 éves fiatalember februárban védte meg doktori disszertációját, így a nevét már két betűvel, a doktori címmel is kiegészítheti. A fiatal kutató kedvenc témája a halak hosszú távú stressz-állapotának a felmérése és kutatása, de más, az effektív mikroorganizmusokkal (EM-technológia) összefüggő kísérletekről is szót váltottunk.

Nehéz megfogalmazni, hogy mi is az a hosszú távú stressz, kezdi mondandóját Hegyi Árpád. A kutató a négy hetes vizsgálati időszakot nevezte el hosszú távúnak kísérleteiben, s ez idő alatt egy olyan vérparamétert, vérplazma-összetevőt talált a vizsgált halakban, amivel a hosszú távú stressz nagyon jól jellemezhető. Akváriumi és természetes vízi vizsgálatokat is végzett, s mivel egy új metodika kifejlesztését is megcéllozta, sok vérmintára volt szükség. Ezért vizsgálataiban elsősorban az ezüstkárász halfajt választotta, miután ez nagy tömegben megtalálható és télen is könnyebben megfogható az elektromos kutató-halászgéppel.

Amikor a metodika összeállt, s kutató azt tapasztalta, hogy a nevezett szérum/plazma fruktózamin-koncentrációja – ez glükóz és fehérje összekapcsolódásából jön létre – stressz hatására növekszik a szervezetben. Ezt azért is fontos vizsgálni, mert a tógazdasági haltenyésztésnek vannak olyan munkafolyamatai, amelyek során sérülhet a hal, s hosszabb távon érheti stressz az állatot. Gondoljunk itt egy elhúzódó oxigénhiányra, a rossz népesítési sűrűsége, ragadozó jelenlétére stb., amelyek befolyásolhatják a termelés sikerességét. A doktori disszertáció egy része azzal foglalkozik, hogy miképpen hasznosíthatja egy tógazdaság a kutatás eredményeit. A kutató szerint a fruktózamin meghatározásával nem csak a hal egészségi állapotára következtethetünk, hanem a tóvíz környezeti állapotára is. A kutatást a gödöllői Béke Horgász Egyesület I. sz. taván végezte Hegyi Árpád, aki ez úton is köszöni a sok-sok segítséget.

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Dr. Hegyi Árpád

Egy doktori disszertációban új tudományos eredményt kell bemutatni. Hegyi Árpád egyik ilyen eredménye az volt, hogy talált egy vérplazma-összetevőt, amelynek jelenléte jelzi a stresszállapotot. (Csak zárójelben: a hal-stressznek komoly szakirodalma van. A szerk.) Újdonság az, hogy a kutató a hosszú távú hatásokat vizsgálta, nem pedig a rövid ideig tartó stresszt. A termelés szempontjából ugyanis fontos tudni, hogy milyen hatások érik a halat, mert ezek mind-mind befolyásolják a termelés hatékonyságát, eredményességét, a hal növekedési ütemét, a hal húsának az ízét, egyszerűen a minőségi haltermelést. Hegyi Árpád még nem vizsgálta a stressz hatására bekövetkező súlyvesztés nagyságát, de azt tapasztalta – elsősorban az akváriumi vizsgálatok során –, hogy a kísérlet végén már nem evett a hal, tehát súlycsökkenés egyértelműen bekövetkezett.

Az Aranypony Zrt. gödöllői telepen, Kovásznai Szász Béla segítségével találkozott He-

gyi Árpád az EM-technológiával. Ennek előzménye az volt, hogy a SZIE Halgazdálkodási Tanszéke egy felmérést végzett a horgászegyesületek körében. A kérdőíven olyan kérdésekre is választ vártak, mint hogy „okoz-e gondot a tóban a lágyiszap jelenléte?” Kérdés volt az is, hogy a tógazda hogyan tud a lágyiszap ellen védekezni, illetve azt is kérték, becsüljék meg a lágyiszap vastagságát az adott területen. A válaszok többségéből kiderült, hogy a lágyiszap gondot okoz, s a tógazda nem tudja, hogyan kezelje a problémát, mert a mechanikus eltávolítás, vagyis a kotrás igen drága. Az iszap biológiai lebontása iránt (ez az EM-technológia) viszont megnőtt az érdeklődés.

Az EM-technológia nagyobb léptékű alkalmazása ma még nem megoldott, miután kevés a tudományos kutatási eredmény. Hegyi Árpád abban segít, hogy a kutatások megalapozottá váljanak, így azt vizsgálta, hogy az iszap milyen mértékben „tűnik el” az EM anyaggal történő kezelése hatására, illetve azt is, hogy a hal húsminősége hogyan változik. Egy éve folynak a kísérletek, s az eredmények biztatóak. A gödöllői telepen egy kisebb tóban a kezelés hatására az iszap vastagsága lényegesen csökkent, miután az iszapban a mikroorganizmusok lebontották a nagy mennyiségben felhalmozódott szerves anyagokat. Az elmúlt hónapokban egy rosszul átteleltett halállományt is kezeltek az EM-mel. Az akváriumi és a kisteleői vizsgálatok azt mutatták, hogy sikerült a halpusztulást megállítani, sőt a betegségek is megszűntek.

Az EM-technológia nem helyettesítheti a kotrást, de a tó élettartama akár megduplázható. A kotrást átlagosan ötévente végzik a tógazdák, az EM-kezeléssel tíz évig is elhúzható ez a drága munkafolyamat. A kutató szerint a kotrást is el kell végezni, mert az iszaptól visszamaradó szervesanyagokat ki kell szedni a tófenékről, de ez már nem veszélyes hulladék, s korántsem olyan mennyiségű, mint a lágyiszap. A kísérlet azonban folytatódik az EM-nek mind az iszapra, mind a halhúsra gyakorolt hatásának a megállapítására.

(hajtun)

Horgászversennyel a drogozás megelőzésére

Lám, a horgászat is szolgálhat közjóléti célokat. Elegendő, ha összetoborzunk egy gyermek-horgászversenyt, s azt a szlogent adjuk a rendezvénynek, hogy „Horgássz, s ne drogozz!” A Balaton-Bakony Horgász Szövetség Csopak önkormányzatával közösen május 17-ére hirdette meg az eseményt, s két kategóriában – 14 éves korig és 14–18 éves korhatárig – indulhattak a versenyzők. A 14 év alattiaknak nem kellett horgászengedélyt bemutatniuk, míg az idősebbeknek igen. Az időjárás nem fogadta kegyeibe a rendezvényt, mert a csopaki strandon ahol az események zajlottak, a délnyugati szél fél méteres hullámokat korbácsol. A 44 indulóból 22 csapatot alkottak a szervezők, s két órán keresztül volt lehetőségük a halfogásra. Az időjárás miatt nem sok sikerrel etettek a fiatalok: a legnagyobb fogás összességében 1,2 kilogramm volt, míg a második helyezést 58 dekgammal értékék el. Küsz nem, míg dévkereszeg akadt a horgokra, s az első helyezett egy ezüstkárásszal dicsekedhetett. Nemes hal – ponty, amur, süllő, angolna – a verseny idején nem járt ezen a vidéken.

Ami a közjóléti célokat illeti, *Szekeeres Kornél* főhadnagy (balatonfüredi rendőrkapitányság) félórás előadásában beszélt a drog, az alkohol és a cigaretta káros egyéni és társadalmi hatásairól. S hogy a gyo-

A győztes csapat: *Tölg Rita Imola, Nagy Márton és Tölg Réka*

mor ne korogjon a tóparton, tízórait és ebédet kapott minden résztvevő. A délután szórakozással telt: tombola, zenés-táncos játékok mozgatták meg a versenyzőket és hozzátartozóikat.

A csapatversenyt *Tölg Lászlónak*, a Haltermosz munkatársának kisebbik lánya,

Tölg Rita Imola nyerte *Nagy Mártonnal*, aki a legnagyobb halat, a már említett ezüstkárást is megakasztotta. Második helyen a *Babolcsai Jeniffer-Kungl Péter* páros végzett, míg a harmadik helyet az *Alík Gergő-Pataki Márk* kettős szerezte meg.

h-n

A „primőr” csuka

A csuka az édesvizek tigrise. Rendkívüli ragadozóosztónének köszönhetően mindent elfogyaszt, ami mozog és befér hatalmas száján. Halak, kételtűek, sőt kisebb madárfiókák is áldozatául esnek falánkságának. Nem kíméli saját fajtársait sem. Ennek köszönhetően rendkívül gyorsan növekszik. Megfelelő körülmények közt két éven belül eléri a 40 cm-es fogható méretet. Mivel előszeretettel fogyasztja a sérült, beteg halakat, ezért a csukát a tó egészségőrének is nevezik. Vizeink csukatermése azonban napjainkra meglehetősen rapszodikussá vált. Míg a múlt század elején megfelelő ivóhelyek álltak rendelkezésére, nagy mennyiségben fordult elő. Mára szerényebb szákmánnyal is be kell érniük a horgászoknak. Ennek egyik oka az lehet, hogy a klasszikus ivóhelyek és halbölcsök egyre zsugorodnak, illetve eltűnnek. Itt a csuka a jég elolvadását követően a sekély, gyorsan felmelegedő partszéli részeken szinte azonnal megkezdte az ivást. Ezekben a planktonban gazdag vizekben a csukaivadék gyorsan fejlődött. Az 5–6 cm-es nagyságot elérve tért át a ragadozó életmódra. Ekkorra készen állt a békéshalak ivadékainak ritkítására.

A tapasztalatok alapján a horgászvizekbe akár nagy mennyiségben (1–2 ezer db/ha) kihelyezett lárvá vagy kis méretű (2–3 cm-es) planktonnal táplálkozó fiatal csukaivadék sem hoz minden esetben látható eredményt. Ezek a kis csukák még nem képesek a korán ívó ezüstkárással (mely sajnálatos módon egyre gyakoribbá válik vizekben) ivadékait zsákmányul ejteni. Gyakran előfordul, hogy a gyorsan fejlődő kárássz „kinő a csuka szájából”. Ezek a békéshalak ilyenkor ugyanis nem táplálékkot, hanem táplálékkonkurenciát jelentenek a csukaivadékok számára. Ez táplálékhiányt okoz, ami a gyenge növekedésen túl nagymértékű kannibalizmushoz vezet (a horogérett csuka termés szempontjából ez utóbbi jelenség okozza a legnagyobb veszteséget).

A csuka állomány növelésének egyik hatékony módszerét az Aranypony Halászati Zrt. (Rétimajor) és a Pannon Egyetem (Keszthely) közös projektben fejlesztette ki.

A módszer lényege, hogy az ivási szezon előtt (január végén) az anyákat a teleltető tavakból behozzák és temperálható (fűthe-

tő) vízü medencékbe helyezik. A hőmérséklet óvatos emelésével, valamint a megvilágítás növelésével mesterséges tavaszt állítanak elő. A csukákat ezáltal megtévesztve a szaporodási periódust kb. egy hónappal tudják előbbre hozni. A korai szaporítás után az ivadékokat úgynevezett recirkulációs (víz visszaforgatásos) rendszerben táppal nevelik elő. Itt az előnevelés kb. 2 hónapig tart, a csukák ekkorra eléri a 6–7 cm-es átlaghosszt. Ezek a csukaivadékok már teljes mértékben áttértek a halfogyasztó életmódra – így jó esélyük van a túlélésre. Azonnal elkezdik irtani az ezüstkárásszok ivadékait (akiknek így nincs esélyük arra, hogy kinőjenek ezeknek a falánk ragadozók szájából). Az ilyen nagy előnevelt csukák kihelyezése lehet az egyik leghatékonyabb módszer a vizeinkben felszaporodó inváziós halak (ezüstkárássz, törpeharcsa) állományának kordában tartására.

A jó megmaradásnak köszönhetően (tapasztalatok szerint ez meghaladhatja a 40%-ot!) kisebb mennyiségben kihelyezett csuka (400–500 db/ha) is hatékony utánpótlást biztosít vizekben.

Kucska Balázs, Lévai Ferenc

Akasztói horgászderby

A napsütés igen, de az erős délnyugati szél már nem kedvezett az akasztói horgászverseny résztvevőinek május 17-én. A szél erősen fodrozta a 45 hektáros horgásztavat, ám ennek ellenére szép zsákmányok is akadtak a horgokra. Szabó József, az ÖKO 2000 Vállalkozás vezetője fontosnak tartja, hogy a horgászok elégedetten távozzanak, s ennek érdekében olyan infrastrukturális háttérrel alakítottak, fejlesztettek ki, ahol nem csupán a horgász, hanem az egész család megtalálja a szabadidő kellemes eltöltésének módját.

„A horgászok a fontos vevőink közé tartoznak”, jelentette ki a tógazda. Nem véletlen, hogy az Akasztói Horgászpark is kapcsolódott az Energoteam Kupa sorozathoz, amelyet harmadik alkalommal írtak ki. Ebben az országossá bővült programban minden megyében több horgász is részt vesz, s egész nyáron keresztül, augusztus elejéig horgászhat a benevezett horgász a tavakon. A verseny egyéni, egy-egy alkalommal öt órán keresztül horgászik a versenyző, s ebbe az öt órába bele kell férnie a hely elfoglalásának, illetve a fogás mérlegelésének is. A fogás mennyisége egy online országos adatbázisba kerül, ahol naprakészen megtekinthető, ki mennyi halat fogott az adott tóban. Egy-egy tónál az első 15 legjobb versenyző vehet részt az augusztusi selejtező versenyen, amelyet minden tó maga rendez a legjobbjainak. Aki a 15 fős mezőnyből megnyeri a selejtezőt, az részt vesz az országos döntőben. Évente változik a versenyzők száma, az akasztói tavon 30–60 versenyző vesz részt éves szinten a kupaversenyben.

Az Energoteam Kupa országos horgászmozgalomná nőtte ki magát. A kupasorozat kitalálója *Fülp László*, a Sport 1 Televízió riportere, s ezen a csatornán rendszeresen készíti és vezeti a horgászműsort is. Szabó Joe úgy véli, hogy minden tiszteletet megérdemel a sportriporter, mert szinte egy misszionárius feladatát vállalta fel a kupa kiírásával, amellyel nem csupán a horgászatot, hanem a halat, a halfogyasztást is népszerűsíti. A versenysorozat során egyébként az is kiderül, hogy melyik tavon milyenek a fogási lehetőségek. Már tavaly is, de az idén újra az akasztói horgászta vezette, vezet a mezőnyt, hiszen itt fogják a legtöbb halat. A tavalyi akasztói egyéni győztes öt óra alatt 90 kilogramm feletti mennyiséget fogott, mégpedig egy bottal. A többiek sem maradtak el sokkal az első helyezettől, hiszen még a 15. helyezett is 40 kilogramm feletti eredménnyel dicsekedhetett.

A horgászpark egyébként évről évre fejlődik. Tavaly óta megépült a rendezvényeknek helyet adó épület, ahol kétszáz embert is kényelmesen kiszolgálnak. A fejlesztést azért hajtották végre, mert igény mutatkozik rá: szeptember végéig csupán

két hétvégét nem foglaltak még le, ami jelzi, hogy zsúfolt, munkával teli nyári szezon elé néznek. Am a vendéglátás mellett a haltermelés is tevékenységük középpontjában áll, éppen ottjártunkkor fejezték be a szarvasi P 34-es ponty szaporítását, s az időszaknak megfelelően végzik a haltenyésztési munkát. Egész évre betárolták a takarmányt, ami azért nagy eredmény, mert köztudottan magasak a takarmányárak is. Ehhez a magas árhoz kell igazítani a hal árát, hangsúlyozta a cégvezető, így elképzelhető egy 15–20 százalékos áremelés is, mert csak ennyivel fedhető le a költség-növekedés mértéke.

A cégvezető számára egyébként az a fájó, hogy a mezőgazdasági gépvásárlási támogatásból a halászokat tavaly és az idén is kizárták. A rendeletet ugyanis úgy fogalmazták meg, hogy a felsorolt szakmák között a halászat nem szerepel, mivel azt nem sorolják a mezőgazdasági tevékenységek közé. A cégvezető úgy véli, hogy a tengeri halászzal egy kalap alá vett édesvízi tógazdálkodás nem ezt az eljárást érdemli. A tógazdasági haltermelés ugyanis mezőgazdasági tevékenység, amit Brüsszellel is el kellett volna ismertetni. Mellesleg az Európai Halászati Alap pályázatai sem jelentek még meg, amelyből a halászati fejlesztéseket valósíthatnák meg a magyar halászok.

A május 17-ei versenyt negyedik alkalommal rendezték meg, mégpedig IV. V.I.P. Horgászderby Vándorkupa néven. A cég üzleti partnereit hívják meg, látják vendégül egy horgászversenyre, s a reggeli és ebéd idején a beszélgetésre is mód nyílik. *Szabó Róbert*, a cég halászati vezetője arról számolt be, hogy az ötven meghívott vendégből 43 meg is jelent, és a kedvezőtlen időjárás ellenére bizakodhattak a szép fogási eredményekben. Am függetlenül az eredményektől sincs harag, hiszen baráti légkör lengte be a tópartot.

A verseny végeredménye:

- I. *Urbán József* (Gyömrői Dolgozók HE) 28,5 kilogramm;
- II. *Benkó Tamás* (Asztalos István HE) 21,54 kilogramm;
- III. *Galambos Zsolt* (Anyácsatvai HE) 20,34 kilogramm.

H. Gy.

Tisztelt Tagunk!

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa megbízásából a Szarvas-Fish Kft. rendezi a

XXXIV. Országos Halfőző Versenyt

Szarvason 2008. augusztus 29–30-án.

A kétnapos rendezvény részvételi díja: 7500 Ft/fő.

A részvételi díj magában foglalja a fakultatív programokon és a „Zenés vacsoraesten” való részvételt vacsorával, valamint a verseny napján a helyszíni vendéglátó egységekben beváltható étkezési jegy költségeit.

A részvétel feltétele:

A regisztrációs lap kitöltése és visszaküldése a következő címre:

HALTERMOSZ 1126 Budapest,

Vöröskő u. 4./b; vagy

e-mailen: hajni@haltermosz.hu

A részvételi díj + nevezési díj befizetése, átutalással a Haltermosz számlájára a jelentkezéssel egy időben.

KHB számlaszámunk:

10402166-21617687-00000000

Jelentkezési határidő: 2008. június 16.

Amennyiben a halfőző versenyre versenyzőket kíván nevezni, kérjük, hogy a regisztrációs lapon azt is jelezze!

A halfőző verseny nevezési díja:

1 halétel készítése esetén 4000 Ft

2 halétel készítése esetén 6000 Ft

A versenyzés menetéről bővebb információ a nevezési felhívásban olvasható!

A rendezvényről további tájékoztatást ad a Haltermosznál *Schmidtné Vizi Hajnalka* (Tel.: 06/1-355-7019 vagy 06/30 310-8978),

A Szarvas-Fish Kft.-nél

Radics Ferenc (06 20/969 3713), és

Müller Péter (06 20/912 0278).

Kiküldött mellékletek: (tagjaink technikai lehetőségeit figyelembe véve minden anyagot kiküldünk postai és elektronikus úton is)

– regisztrációs lap, melyet kitöltve kérünk visszaküldeni június 16-ig;

– nevezési felhívás;

– programajánló;

– szálláslehetőségek;

– térkép.

dr. Orosz Sándor

ügyvezető elnök

Radics Ferenc és Müller Péter

Szarvas-Fish Kft.

Schmidtné Vizi Hajnalka

szervező

A kormoránról tárgyaltak

Tovább folyik a küzdelem – immár Brüsszelben – egy egységes, európai szintű nagy kárókatona kezelési terv elfogadása érdekében. A Bonnban 2007. novemberében tartott EIFAC tanácskozáson elfogadott javaslat volt a témája 2008. május 21-én Brüsszelben az ACFA (Halászati és Akvakultúra Tanácsadó Testület) munkacsoportjának ülésén. A FEAP (Európai Halászati Szövetség) felkérésére a szervezetet a HALTERMOSZ társelnöke, Lévai Ferenc képviselte, aki mellett Halasi-Kovács Béla is jelen volt. A hazai képviselők bemutatták a jelenlegi helyzetet, ismertették a problémákat és a javaslatokat.

A hazai szövetség a FEAP képviselőjében kiállt az európai szintű kezelési terv elfogadása és végrehajtása mellett. Ezen túlmenően az alábbi konkrét javaslatokat tette:

1. A biológiai és gazdasági eltartóképesség-vizsgálatok alapján meg kell határozni a nagy kárókatona európai állományának elfogadható méretét. Visselkedésokológiai és konzervációbiológiai kutatást kell végezni az élőhelyválasztás, a költsési siker, a táplálkozási stratégiák meghatározása érdekében. Meg kell határozni az állomány szabályozás stratégiáját és technikáit.

2. A kutatások eredménye alapján meg kell kezdeni a kárókatona populációjának szabályozását. Azonban az már ma is világos, hogy elfogadható eredményeket kizá-

rólag a kárókatona költsési sikerének csökkentésével lehet elérni.

3. A szabályozással együtt európai szintű monitorozást kell végezni.

4. A fajtát kell helyezni a Madárvédelmi irányelv I. függelékéből a II. (nem védett fajok) függelékébe.

A FEAP javaslatát, amely harmonizál az EIFAC bonni konferenciájának konklúzióival és javaslataival, a résztvevő szervezetek képviselői támogatásukról biztosították. A két szervezet mellett felszólaló kilenc képviselő kifejtette egyhangúlag pozitív álláspontját egy egységes európai akcióterv megvalósítására vonatkozóan, s hangsúlyozták ennek európai jelentőségét.

Az érintettek közül az NGO-k képviselőjében kizárólag az angol RSPB (Royal So-

ciety for Protected Birds) küldötte fejtette ki ellenvéleményét. Álláspontjuk szerint a nagy kárókatona okozta probléma túlbecsült, az általuk végzett monitorozás eredményei szerint az európai állomány több populációt alkot, amelyek mérete kisebb, mint azt a korábbi felmérések mutatták. Véleményük szerint a kezdeményezés nem hoz új eredményeket – ami vonatkozik mind az eltartóképesség-vizsgálatra, mind magára a kezelésre –, ráadásul az jelentős és felesleges költséget jelent. Az állomány szabályozást továbbra is nemzeti szinten kell elvégezni, amelynek eszköze a gyérítés és egyéb nem letális védekezések. Álláspontjuk az, hogy a REDCAFE, és annak folytatásaként az INTERCAFE programok eredményei megfelelő szakmai támaszt nyújtanak a probléma kezelésére.

A beszámoló és a vélemények elhangzása után a munkacsoport elnöke összefoglalta az elmondottakat és tudomásul véve a többségi támogatást, annak megfelelő javaslatot fog előterjeszteni a bizottság részére. Az elnök szükségesnek tartotta a 2008. szeptemberben lezáruló INTERCAFE projekt eredményeinek beemelését a javaslatba.

Az ülés eredményének mérlegét megvonva a brüsszeli tanácskozás összességében sikert hozott, azonban ezt a sikert hiba volna túlértékelni. Az egységes kezelési terv elfogadásához és annak megvalósításához még hosszú út vezet a brüsszeli adminisztráció útvesztőin keresztül. Ezt bizonyítja az elnöki állásfoglalás kissé időhúzó szándékúnak tűnő kitétele is.

A hazai halászat – és nyugodtan lehet mondani a horgászat, de a természetvédelem – szempontjából is megnyugtató megoldás eléréséhez nem ülhetünk ölbe tett kézzel. Sikert csak egységes szakmai-társadalmi-politikai összefogással lehet elérni. Ezért fontosnak tartjuk tárgyalóasztalhoz ülni az érdekelt szervezetekkel (MOHOSZ, TVH, MME, WWF), a jelenlegi helyzet bemutatása és a közös fellépés stratégiájának meghatározása érdekében. Fel kell kérni a természetvédelem hivatalos szervezeteit, hogy álljanak ki a természetvédelmi szempontból is fontos kezelési terv mellett. Mivel a javaslatot kizárólag az NGO-k nem támogatták, törekedni kell a hazai NGO szervezetek támogatásának megszerzésére, illetve fel kell kérni őket, hogy nemzetközi szinten adjanak hangot támogatásuknak. Emellett az érintetteknek egységes, széleskörű társadalmi tájékoztatást kell végezniük a gazdasági és természetvédelmi szempontból egyaránt jelentős problémáról, a kezelési tervre vonatkozó ésszerű javaslatról. Szükségesnek tartjuk ugyanakkor, hogy az európai akcióterv kidolgozását a politika is támogassa és ennek hangot adjon Brüsszelben a megfelelő fórumokon.

H. K. B.

Szeretjük, de ritkán fogyasztjuk

Kedvelt élelmiszereknek számít Magyarországon a hal: tízből heten nyilatkoztak úgy 2007-ben, hogy különösen szívesen fogyasztják a húsféleséget, ám fogyasztása egyelőre elmarad a nemzetközi átlagtól. A GfK Hungária étkezési szokásokat vizsgáló, két évente készülő tanulmánya szerint halat a lakosság mindössze 17 százaléka fogyaszt legalább hetente egyszer.

Az élelmiszerekkel szembeni fogyasztói elvárások sorában az olyan kitételek, mint alacsony zsírtartalom (átlag: 2,7), alacsony kalóriatartalom (átlag: 2,5) és alacsony szénhidrát-tartalom (átlag: 2,5) az elmúlt évben némiképp háttérbe szorult, bár az élelmiszerek jó minősége továbbra is vezető szempont a lakosság számára. Megállapítható ugyanakkor, hogy ez a három szempont az, amely a nemek szerint számottevően megosztja a válaszadókat – az alakjukkal, megjelenésükkel talán többet foglalkozó hölgyek részéről ezek a tulajdonságok lényegesen nagyobb odafigyelésre számíthatnak, mint a férfiak oldaláról.

A táplálkozás fenti szempontok szerinti reformjának szükségessége kapcsán gyakran kerül szóba a hal fogyasztásának

jelentősége. Kedveltségét tekintve, a GfK Hungária Étkezési szokások felmérése szerint, a hal Magyarországon a harmadik legnépszerűbb húsféleség a szárnyasok és a sertés után, ám megelőzve a marhahúst, a borjút, vad- és bárányhúst is.

Halat jellemzően azok fogyasztanak legszívesebben, akik egészséges táplálkozásra töreksenek (82 százalék), rendszeresen táplálkoznak, szeretnek főzni. A testsúlyjal kapcsolatos szempontok alapján szerint a hal legnépszerűbb a fogyni vágyók körében (75 százalék) és a súlyuk fenntartását célzó 66 százaléka nyilatkozott hasonlóképpen.

A hal kedveltsége azonban a halfogyasztás gyakoriságában már nem tükröződik. A válaszadók többsége – 45 százalék – évente egy-két alkalommal, ha eszik halat (feltehetően karácsonykor, vagy talán nyáron halászlé formájában). A megkérdezettek 13 százaléka nyilatkozott úgy, hogy soha, 17 százalék pedig legalább hetente egyszer fogyaszt halat. Az átlagosnál nagyobb arányban a nők, a 40-59 éves korosztály tagjainak, a felsőfokú végzettségűek asztalára kerül hal legalább heti rendszerességgel.